

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Kiss Lajos ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. **felpereseknek** dr. Kövér István ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2009. június 18. napján kelt, 1.P.21.698/2008/25. számú végzésével szemben a felperesek részéről 26. sorszám alatt bejelentett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles az I-II. r. felperes 15 napon belül egyetemlegesen megfizetni az alperes részére 100.000.- (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá köteles az I-II. r. felperes megfizetni az állam részére egyetemlegesen az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága Illetékügyi Főosztályának felhívására 720.000.- (Hétszázhuszezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 720.000.- forint le nem rótt kereseti illetéket az államnak, továbbá fizessenek meg az alperesnek 400.000.- forint + ÁFA perköltséget. A határozat indokolásában a megyei bíróság megállapította, hogy mind a zajszint, mind a rezgés megnövekedése olyan helyzetet teremt, amely a jogszabályi határértékek túlhaladásával jogszabályt sért, tehát jogellenes. A felperesek életkörülményeit a vasúti közlekedés befolyásolja, mivel ott az utóbbi években nagyobb forgalom bonyolódik, mint az ingatlan megvásárlását követő években. Így ez az ingatlan használhatóságát, és forgalmi értékét is befolyásolja. Mindezek alapján megalapozottnak ítélte az okozati összefüggés megállapítását is.

A kártérítési felelősségnek azonban lényeges eleme, hogy ez a magatartás az adott helyzetben általában elvárható magatartás-e az alperestől, vagyis a kárért felelős személynek a kár okozását felróható magatartásként értékeli-e a törvény.

Megállapította, hogy az alperes, valamint a belőle kivált részvénytársaságok a kormány rendelkezése folytán pályafelújítási és korszerűsítési, valamint villamosítási munkálatokat végeztek 2008-tól kezdődően figyelemmel arra is, hogy 2003-tól kezdődően ez a vonal csatlakozott a nemzetközi vasúti vonalhoz, és az ott bonyolódó teherforgalomhoz. A korszerűsítés azonban villamosítást is eredményezett, ami pedig köztudottan kevesebb zajjal jár. A felperesek épülete azonban a vételkor és a jogelőd tulajdonszerzésekor is egy vasúti fővonal mellett feküdt, amelyen változó intenzitású volt a személy és a

teherforgalom. A zalaegerszegi székhelyű nagyüzemek, ipari létesítmények aktív működésekor (olajfinomító, hűtőház stb.) nyilvánvalóan a teherforgalom nagyobb volt, majd a rendszerváltás után gazdasági átalakulás miatt a kisebb üzemek forgalma inkább a közútra terelődött, a vasúti forgalom csökkenő tendenciát mutatott.

A megyei bíróság arra nem talált adatot, és beszerezhetőnek sem ítélte, hogy a felperesek tulajdonszerzése idején milyen volt a rezgési és a zajhatási szint, és hogyan viszonyult az a megengedett értékekhez, az akkori szabványok szerint. A megyei bíróság úgy ítélte meg, hogy amennyiben nőtt is ezen adatoknak a megengedett értékekhez viszonyított aránya, az a vasúti szállítást és közlekedést végző alperesnek, illetve kiszervezett részvénytársaságainak nem róható fel. A vasúti pályatest ugyanis korábban is ezen a vonalon haladt, azon rendszeres, változó intenzitású és tengelyterhelésű forgalom bonyolódott, a felperesek ingatlanvásárlásának időpontjában is. Az ingatlan megvásárlásakor szem előtt kellett volna a felpereseknek tartaniuk, hogy ilyen változások bármikor bekövetkezhetnek. Mindezek alapján a bekövetkezett károsodás a megyei bíróság megítélése szerint az alperesnek nem róható fel - mivel úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható - a kereset érdemben elutasítandó volt.

Kiemelte továbbá, hogy a felperes állítása szerint a károsodás 2003-tól kezdődően folyamatos, az alperes ezt a magyar-szlovén kapcsolat nyomán jelölte meg 2000-ben. Előadta továbbá az alperes, hogy a megnövekedett forgalom most sem haladja meg az 1970-es évek forgalmát. A II. r. felperes 2007-2008-ban nyújtott be panaszt és kérte a beruházással kapcsolatos mérési adatok megküldését - az így becsatolt mérési adatok 2007. és 2008. évre vonatkoznak mind a rezgésterhelés, mind a zajterhelés vizsgálatát illetően, az értékbecslés pedig 2005. évre. Ezen adatokból a megyei bíróság azt állapította meg, hogy jelentős részben a kiszervezett részvénytársaságok működése idejére esik az a károkozás, amelyre a felperesek hivatkoznak. A kiszervezett "A" Zrt. és a "B" Zrt. is önálló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, így a felperesnek kellett volna megjelölnie azt, hogy melyikük milyen időszakban volt károkozó. Mivel ha károkozás fel is merül, itt nem együttes károkozásról van szó a AB Zrt-vel, hanem egymást időben követő károkozásról, legfeljebb a "A" Zrt. és a "B" Zrt-k tekintetében lehet szó együttes károkozásról.

Megállapította, hogy a felperes nem megfelelő alperest perelt be, a két Zrt. kiszervezéséig pedig az alperes kárfelelőssége érdemben nem áll meg. Mindezek alapján a felperesek keresetét az alperesi legitimáció hiányában is elutasítandónak ítélte. Végül kiemelte, hogy a felperesek kifejezetten kijelentették 21. sorszám alatti beadványukban, hogy más alperest nem kell perbe vonni, mert az együttműködési megállapodás tartalma szerint a peres eljárásokban továbbra is az alperes vesz részt. A megyei bíróság megítélése szerint azonban ez az együttműködési megállapodás téves értelmezésén alapul, mivel ez a folyamatban lévő jogi eljárásoknál zárja ki a jogutódlást.

Az ítélettel szemben a felperesek jelentettek be fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a keresetüknek történő helyt adást kérték, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Indokolásul arra hivatkoztak, hogy az ingatlan megvásárlásakor nem volt semmiféle károsító hatás, az épület nem repedt, és a zajártalom sem befolyásolta komolyabban az életüket. Mindezt a becsatolt, azonban az ítéletben nem értékelt 2000. évből származó mérési eredmény is alátámasztja. Álláspontjuk szerint mindebből éppen az következik okszerűen, hogy ha 2000. évben a rezgés mértéke nem haladta meg a megengedett mértéket, és nincs adat arra, hogy ilyen érték előtte lett volna, akkor a rezgés kár csak 2000. és 2007. között keletkezhetett. Téves

a megyei bíróság további okfejtése is, mivel éppen a vasútnak kellett számolnia azzal, hogy a pálya mentén lakóházak vannak, és amennyiben a tengelysúly növekedést engedélyezi, rezgés folytán a lakóépületek károsodhatnak. Álláspontjuk szerint tévedett a megyei bíróság a Ptk. 339. § (1) bekezdésének értelmezésével is. Bizonyítva látta ugyanis a jogellenes károkozás tényét, az okozati összefüggés fennállását is. A pályafenntartás a károkozás időszakában is egyértelműen az alperes feladata volt. A felróhatóság körében pedig előadta, hogy a **AB** Zrt-nek kellett számolnia azzal, hogy amennyiben Szlovénia felé a megnövekedett tengelysúllyal engedélyezi a teherfogalmat, úgy a pálya melletti lakóházak sérülhetnek. Ennek elhárítása érdekében azonban nem tett meg semmit, holott a per alperese több mint 3 évig folytatott tárgyalásokat. Az alperes volt az, aki szakértőket kért fel, melynek nyilvánvaló célja a kártalanítás volt. Ezen tárgyalások során pedig az alperes nem zárkózott el a fizetéstől, csak a kár megosztására törekedett.

Sérlemelte, hogy a bíróság a jogalap tekintetében elfoglalt álláspontja miatt a felpereseket terhelő bizonyítási teher ellenére a szakértő kirendelésére irányuló felperesi indítványnak nem adott helyt.

Az alperes személyével kapcsolatban kiemelte, hogy valójában nem is volt jogutódlás, mert az alperes leányvállalatokat alapított és velük együttműködési szerződéseket kötött. Álláspontjuk szerint az együttműködési szerződés értelmezése egyértelmű volt - a peres ügyekben továbbiakban is az alperes jár el. Így tehát a perbevonásnak nem volt indoka. A **"B"**-t a per alatt pedig külföldi cég vásárolta meg, amelyet az alperes pontosan meg sem jelölt. Így a jogutódkénti perbevonásnak nem voltak meg a perjogi feltételei.

Hivatkoztak a környezetvédelmi törvény 103. § (1) bekezdésére, és ez alapján kérték, hogy az ítélet tábla a jogvitát az objektív kártérítési felelősségi alakzat (Ptk. 345. §) alapján bírálja el.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperesek nem igazolták a kártérítési igényük megítéléséhez szükséges feltételeket. A kár tényét az alperes nem vitatta, azonban azt igen, hogy azért az alperes lenne a felelős. Az üzemi épületekben 1890-ben kialakított állomásfőnöki és váltókezelői lakás bérleti esetleges kárigényét a Ptk. 242. § (2) bekezdése alapján a lakás elfogadásával - ráutaló magatartással - kizártnak tekintették mind a vasút, mind a bérletük ugyan úgy, ahogy ma is több száz vasút menti szolgálati lakás bérleti. Kiemelte ugyanakkor, hogy az önkormányzat járt el felróhatóan, mikor az épületben lakásokat alakított ki, és a lakásokat eladta a felperesek jogelődjének. Bejelentette, hogy 2008.január 1.napjától a gépészetet a **"C"** Zrt. vette át a **AB**-tól.

A fellebbezés nem alapos.

A megyei bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és elégséges mértékben lefolytatta, ennek eredményeképpen a tényállást helytállóan állapította meg, és okszerű következtetést levonva érdemben helyes döntést hozott. Az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletének indokolását az alábbiak szerint pontosítja.

A jelen peres eljárásban elsődlegesen elbírálandó kérdés a perbeli legitimáció volt, azaz hogy a felperes igényét azzal szemben érvényesíti-e, akitől az anyagi jog szabályai szerint azt követelheti. A megyei bíróság így helytállóan foglalkozott az alperes személyével (alperes, **"A"** Zrt., **"B"** Zrt.). Tévedett azonban akkor, mikor az alperesi perbeli legitimáció mellett, azzal párhuzamosan az ügy érdemét is vizsgálta, és a felperes

keresetét - indokolása szerint - mind érdemben, mind az alperes személyének téves megjelölése okából elutasította.

A perbeli legitimáció vizsgálata - akár felperesi, akár alperesi oldalon - ugyanis az ügy érdemében történő döntéshozatalt megelőző kérdés, melynek hiánya esetében a felperes keresetének érdemi határozattal (ítéllettel) történő elutasítása a helyes döntés, annak érdemét érintő bizonyítás lefolytatása nélkül.

A felperesek fellebbezése két irányú volt, az elsőfokú döntést mind az érdemi, mind az alperesi legitimáció hiányából fakadó elutasítás tekintetében támadta. A fentebb kifejtettekből eredően ugyanakkor az ítéltábla elsődlegesen a perbeli legitimációt vizsgálta, és megállapította, hogy a megyei bíróság alperesi legitimáció hiányának megállapítása helytálló volt.

Az alperes és a "A" Zrt. között létrejött Együttműködési Szerződés Megállapodás megjelölésű mellékletének 2.1. pontja szerint „a Jogi Eljárásokban - 2.1.1. és 2.1.2. pontban foglaltak kivételével, valamint a felek egyedi esetekre vonatkozó eltérő megállapodásának hiányában - 2007. június 30. napját követően, főszabály szerint félként továbbra is az alperes vesz részt, azaz a felperesi, alperesi, jogosulti, illetve kötelezett pozícióban nem következik be alanyváltozás. Ez önmagában valóban úgy is értelmezhető lenne, hogy az alperesi pozícióban mindenképpen az alperes szerepel a vasúttal szembeni igényérvényesítés esetében, azonban ezt a szabályozást nem lehet kiemelni az Együttműködési szerződés egyéb rendelkezésiből, illetve annak mellékleteiből.

Az Együttműködési szerződés 2.1. pontja a Felszólamlások, kártérítési igények kezelése cím alatt ugyanis úgy fogalmaz, hogy „A Szerződő Felek megállapodnak, hogy a Fordulónapig teljesített személyszállítási szolgáltatásokkal összefüggő felszólamlások, illetve az akár az alperes, akár a **AB** Zrt.-vel szemben peres eljárásban érvényesített igények, továbbá a személyszállítási üzletágnál fennállt, de munkajogi jogutódlással nem érintett munkaviszonyból származó igények, valamint a meg nem fizetett menetdíj érvényesítési, az ún. utánfizetési ügyek jogi sorsa a jelen szerződés 15. számú Mellékletét képező megállapodásban foglaltaknak megfelelően alakul.

A kettő együttes értelmezése alapján pedig egyértelműen megállapítható, hogy a fordulónapot követően csak azon peres ügyekben marad alperesi pozícióban az alperes, melyek még a fordulónapot megelőzően indultak. A fordulónapot követően indult peres eljárásokban kétségtelenül az új jogi személyekkel ("A" Zrt. "B" Zrt.) szemben - tevékenységüktől függően - lehet igényt érvényesíteni. Ezt erősíti a „Megállapodás” melléklet 1.1. pontja, mely szerint „a jelen megállapodás tárgyát az alperes 2007. július 1. napját megelőzően végzett személyszállítási tevékenységével összefüggő jogi eljárások ügyvitelének rendezése, valamint az azokkal kapcsolatban felmerülő költségek viselésének és az ügyek jogerős befejezése után az abból eredő követelések és kötelezettségek érvényesítésének és viselésének Felek közötti rendezése képezi.”

Rámutat az ítéltábla arra, hogy a jelen peres eljárás alperesének személyét tekintve nincs jogi jelentősége annak, hogy a II. r. felperes még a fordulónapot megelőzően panaszlevelet küldött a **AB** Zrt.-nek.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a megyei bíróság alperesi perbeli legitimáció hiánya megállapítását helytállónak ítélte meg, és mivel nincs arra lehetőség, hogy a felperes a másodfokú eljárásban más alperest jelöljön meg, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben a felperes ez irányú fellebbezése ellenére nem vizsgálta.

Az ítéltábla a fentiek alapján az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban a felperesek teljes egészében pervesztesek lettek, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperes felmerült másodfokú perkötségét, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet 3. § /5/ bekezdése alapján - figyelemmel az alperes és jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésre - ÁFA felszámítása nélkül állapította meg.

A felpereseket pervesztességükre tekintettel kötelezte továbbá az ítéltábla az illeték kedvezményük folytán feljegyzett illeték megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Győr, 2010. július 1. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró